

Verksamhetsberättelse
Läsåret 2021–2022
Bullerbyn

Verksamhetsberättelse Höstterminen 2021 - vårterminen 2022

Förskolans yttre och inre miljö

Bullerbyns förskola ligger i Grimsta by, i östra delen av Upplands Väsby med skogen och sjön Norrviken runt hörnet. Bullerbyns gård ligger i en sluttning och ger många möjligheter till motorisk träning under såväl fri som organiserad lek. På gården såväl som inne erbjuds aktiviteter och material utefter barnens intressen och vådrets skiftningar. Innemiljön erbjuder aktiviteter, rum för vila och matplats under den kalla tiden på året. Vi de olika borden, som alla har tak över sig, på gården kan barnen välja mellan olika aktiviteter utefter eget intresse, så som plusplus, lego, spel av olika slag samt skapande aktiviteter. Vi arbetar efter Lpfö 98:19 samt Friluftsförskolors egna styrdokument: Gröna tråden och övar prövar och lär med naturpedagogiken. Vår metod är att arbeta med utomhus- och naturpedagogik och därigenom utgöra ett komplement till barnens övriga tid och liv. Vi ser naturen med skog och vatten som rum där vi lär och utforskar tillsammans. Veda & Barke är med barnen och följer dem i våra olika grupper: Upptäckare, Utforskare och Äventyrare.

Maten på Bullerbyn levereras från Brasserie Maison i Bromma. Maten lagas efter Livsmedelsverkets riktlinjer och rekommendationer om mat för små barn samt med mål att minst 30% av all mat är ekologisk. Alla mejeriprodukter och bananer är dagligen ekologiska.

Barn och pedagoger på Bullerbyn 2021–2022

Under läsåret som gått har vi haft mellan 57–62 barn på Bullerbyn fördelat på tre olika barngrupper. Våra allra yngsta 1-3-åringarna kallas för **Upptäckare**, våra 3-4-åringar kallas **Utforskare**, våra 4-6-åringar kallas **Äventyrare**. Upptäckarna har varit mellan 11 – 15 barn och 3 pedagoger. Utforskarna har varit mellan 20 – 23 barn och 3 pedagoger och en resurs medan Äventyrarna varit mellan 23 – 26 barn, 4 pedagoger.

Under hösten och våren har följande pedagoger arbetat hos oss:

Elsa	förskollärare samt rektor	40 tim
Caroline	barnskötare	40 tim
Marianne	förskollärare	20 tim
Sanna	barnskötare	32 tim
Ida	förskollärare	40 tim
Josefine	Förskollärare	40 tim
Dunia	Vikarie	32 tim
Olivia	vikarie	32 tim
Elin	resurs	32 tim
Elin	förskollärare	40 tim

Föräldrasamverkan

Pedagogerna har haft ansvarsbarn och varje termin erbjuds vårdnadshavarna ett utvecklingssamtal. I samtalet fokuserar vi på **Självständighet och Identitet, Socialt samspel, Motorisk förmåga, Språk och kommunikation, Matematik, Naturvetenskap och teknik samt Kreativitet och fantasi**. Vi har även haft inskolningssamtal för våra nya barn och under slutet av terminen erbjuder vi avslutningssamtal för de barn som ska vidare till förskoleklass. Förskolan samverkar med skolan då det är dags för barnen att gå vidare till förskoleklassen.

Utöver utvecklingssamtalen har föräldrarna fått information veckovis från sin grupp samt påminnelser och övrig information via Förskoleappen. På väggarna inomhus har verksamheten dokumenterats med teckningar, målningar, fotografier och dokumentation, kopplat till de olika målen. Under höstterminen blev alla föräldrar inbjudna till ett föräldramöte där föräldrarna gavs möjlighet att uttrycka och skriva ner sina förväntningar på verksamheten samt förskolechefen. Dessa synpunkter samlades in och kopplades sedan till verksamhetens utvecklingsmål i stort. Kontinuerlig återkoppling på dessa förväntningar har givits föräldrarna via brev från förskolechefen på appen under läsårets gång. Under föräldramötet presenterades verksamheten för föräldrarna av pedagogerna. I november och april bjöd vi in alla samverkansföräldrar på Bullerbyn till ett samverkansmöte på förskolan. Föräldrar, rektor och gruppansvariga pedagoger deltog. Endast ett möte hölls under läsåret då det under våren inte fanns någon förälder som kunde delta. Föräldrarna har genom olika aktiviteter, utvecklingssamtal, små enkla uppgifter och möjligheten att följa med sitt/sina barn under en förmiddag på förskolan erbjudit att ta del av verksamheten och dess pedagogiska innehåll.

Verksamheten

Vår skogsverksamhet har till största delen varit förlagd till tisdagar, onsdagar och torsdagar för de olika grupperna. Då lagar vi mat, äter och vilar vi i skogen, beroende på barngrupp och årstid. Vi arbetar efter ledorden Tryggt, Roligt och Lärorikt och följer årstiderna och anpassar aktiviteterna samt specifika mål för varje grupp. De dagar vi inte gått till skogen har vi aktiviteter på gården som utgår från barnens intressen; skapande av olika slag, plusplus, böcker eller också leker och lär vi på och utanför gården eller i närområdet. Covid-19 pandemin satte tyvärr stopp för vår traditionella skridskoskola i ishallen men Äventyrarna har kunnat åka på fryst isbana i närområdet när vädret och minusgraderna tillät. På vintern åkte alla grupper mycket pulka och skidor i det direkta närområdet runt förskolan när vädret tillät, tyvärr begränsat under detta läsår då vädret inte helt varit på vår sida.

Veda och Barke har varit med oss i skogen, på isen, i skidbacken och vid vattnet. Veda och Barke har också varit med i vår vardag på förskolan och varit ett pedagogiskt hjälpmedel. Vi har uppmärksammat barnens födelsedagar med sång och samtal tillsammans på de dagliga samlingarna. Ni kan läsa mer om verksamheten i respektive grupps verksamhetsberättelse här nedanför.

Planering och utveckling

Under läsåret har vi sammanlagt haft 14 personalmöten á tre timmar under kvällstid samt två heldagar med planeringsdagar och två heldagar med utvecklingsdagar där vi får en möjlighet till att planera och utveckla vår verksamhet. Under dessa tillfällen har vi arbetat praktiskt samt diskuterat med fokus på förskolans utvecklingsområden Språk och barns inflytande. Friluftsförskolors gemensamma utvecklingsområde för höstterminen -21 var att arbeta med ett språkutvecklande arbetssätt. Projektet fortsatte under vt-22. Pedagogerna har arbetat enskilt och i grupp med ett dokumentationsverktyg i samarbete med Gothia. På våra utveckling- och planeringsdagar har pedagogerna fått se olika föreläsningar gällande språket och därefter har de arbeta med uppgifter i barngruppen samt i pedagoggruppen.

Det gemensamma målet för 21/22 är Hållbar konsumtion. Fokuset under hela året har varit att se över vår organisation på förskola så att våra inköp är väl genomtänkta samt att vi fokusera på att laga och återanvända och återbruka material i så stor utsträckning som möjligt.

I augusti och januari hade vi planeringsdagar där vi planerade och skrev in målen för verksamheten samt varje grupps enskilda mål. Dessa skrev vi in i våra verksamhetsplaner för höstterminen -21 och vårterminen -22. Under våra utvecklingsdagar har vi arbetat med fokus på

högläsning och barns språkutveckling. Mot slutet av våren har vi diskuterat och sett över förskolans organisation inför nästa läsår samt utvärderat vår verksamhetsplan för förskolan och respektive barngrupp. Alla grupper har arbetat aktivt med Grön Flagg under verksamhetsåret, vårt gemensamma mål utifrån Grön Flagg har varit Global samverkan och grupperna har arbetat med olika fokusområden i sina grupper.

Våra förskollärare har deltagit på Friluftens Förskolors förskollärardagar tillsammans med Friluftens Förskolors specialpedagog Tina. Alla pedagoger har deltagit på våra pedagogträffar, med fokus på språket. De flesta pedagoger har haft 1 timme enskild planering samt 1 timme gruppvis reflektion varje vecka, måndag eller fredag. Förskollärarna har utöver detta även 2 timmar schemalagd planering där de ser till att hela förskolan utvecklas och att vi arbetar aktivt med förskolans utvecklingsområden och måluppfyllelsen i sin helhet på förskolan. Förskollärarna finns också som stöd och hjälp till hela pedagoggruppen i stort. Grupperna själva stått för genomförande och pedagogerna har formulerat mål anpassade efter barngrupperna där vi alltid arbetar efter läroplansmålen, Lpfö-18.

För att dokumentera barnens lärprocesser använder vi oss av iPad, för att ta bilder och filma samt reflektionsdokument, barnens teckningar och målningar samt förskoleappen. Barnens lärande dokumenteras på väggarna på avdelningarna och samt i appen. Vi dokumenterar både enskilda barn samt hela barngruppen för att kunna synliggöra och på ett tydligt sätt följa barnens lärprocesser och utveckling över tid.

Vårt arbete med Bullerbyns **plan mot diskriminering och kränkande särbehandling** har vi tagit upp på personalmöten under läsåret för att diskutera och se över vårt kontinuerliga arbete. Det är också en viktig del av vår vardag precis som vårt värdegrundsarbete och något som diskuteras på den gemensamma reflektionstiden i arbetslaget. I och med att vi nu arbetar med Förskoleappen i lite drygt ett år så har vi under året haft möjlighet att prova på och diskutera hur vi vill att våra pedagogiska dokumentationer i appen ska genomföras och se ut. Vi har genom utbildning genom föreläsningar, kurser och utvecklingsdagar fördjupat oss och arbetat med hur vi ska genomföra pedagogisk dokumentation i ett digitalt verktyg både i personalgruppen samt tillsammans med barnen. Vi arbetar aktivt med både förskolebrevet och barnkonventionen i alla grupperna.

Nedan kommer ni kunna läsa om de utvecklingsområden och mål för vår verksamhet vi haft under läsåret. Utvecklingsmålen för Bullerbyn i stort sträcker sig vidare in i nästa läsår, då vi anser att vi inte arbetat klart med våra mål och övergripande utvecklingsområden. Vi kommer att än mer fördjupa oss i barns inflytande samt utomhuspedagogiken. Nedan följer också pedagogernas verksamhetsberättelser för de respektive grupper under det gångna läsåret.

Upptäckarnas verksamhetsberättelse

Självständighet och identitet och socialt samspel

Under hela läsåret har vi arbetat mycket med att göra barnen trygga på förskolan, individuellt och i grupp. Vi synliggör och arbetar med att stärka barnens självkänsla och självförtroende för att skapa en trygghet hos varje barn. Vi uppmuntrar barnen att öva och pröva själva; ta på och av sig sina kläder, packa i och ur sin ryggsäck, äta med bestick och klara av att gå till och från skogen på egen hand! Att känna trygghet i gruppen är en bra grund för självkänslan, det är med den barnen växer och känner att de kan! Varje barn utmanas där de befinner sig och har under läsårets gång fått utmaningar på sin egen nivå och ges tid att uttrycka sig med spår och

stödtecken och kan på så sätt bli förstörd av sina kamrater. Vi pedagoger finns där och ger dem en hjälpare hand när de behöver och förstärker deras känsla av att kunna själv med ord när de lyckas.

Språk och kommunikation och barns inflytande

Genom att vara närvarande pedagoger i barngruppen stöttar, tolkar och ger barnen verktyg för att uttrycka sig själva samt läsa av varandra och varandras känslouttryck i olika situationer. Vi benämner vad barnen och pedagoger gör och vad saker heter i olika sammanhang så som vid rutinsituationer: blöjbyten, matstund och på- och avklädningssituationer. Genom sång, rim, ramsor och sagor har vi gett barnen möjlighet att öva språk och kommunikation, när vi samlas väntar de på de olika samlingspåsar och de erbjuds vara delaktiga efter intresse och förmåga. Vi upprepar ord med det verbala språket och förstärker det vi göt och säger med hjälp av stödtecken. Genom sitt verbala språk samt kroppsspråk har barnen kunnat förmedla vad de vill eller inte vill göra och på så vis utövat inflytande över sin vardag på förskolan. Vi försöker ställa frågor till barnen när vi dokumenterar och gör aktiviteter, vi försöker ställa öppna frågor för att ge möjlighet till språk och kommunikationsträning. De lyssnar, lär nya ord och uttrycker sig själva.

Matematik

Vi benämner mycket av det barnen gör och matematiken är en stor del av det dagliga samtalet. Vilket också gör att vi arbetar mycket med prepositioner i det dagliga samtalet med barnen: i, under, på, bredvid. I naturen pratar vi om storlekar på stenar och hur höga träden är och inomhus vilken form samlingsmattan har och så vidare. Vi har introducerat uppdragskort i skogen, då barnen övar på att plocka upp större och mindre saker i skogen samtidigt som de kopplar bild och ord till naturmaterial. Här utmanas storleksuppfattning och olika matematiska begrepp; stor, liten, taggig, rund fyrkantig och så vidare. Vi har arbetat med pluppar och övat på att sätta dom på en platta, pärlat och övat på att trä på- och av olika snören/piprensare. Detta har bidragit till samtal om både färger, mönster och siffror.

Naturvetenskap, teknik och Grön Flagg

Vi har i och med vårt arbete med Grön Flagg och Friluftsförskolors miljömål Under året har vi källsorterat och pratat om de olika materialen metall, plast, papper och kartong. Detta har vi gjort på olika sätt, sorterat i vardagen samt gått till källsorteringsrummet och sorterat. Under våren har vi haft en skräpplockardag där vi plockat skräp med material från Håll Sverige Rent i vår skog.

Nu i slutet av terminen har vi anordnat en skräpplockardag där vi "städade" skogen till djuren som bor där vilket barnen tog ett stort ansvar. I jul hade Upptäckarna en kalender med OR-koder som barnen fick scanna med hjälp av en ipad och bakom varje lucka dolde sig en sång som vi sjöng tillsammans på samlingen.

Digitalisering

Vi använder oss även av digitala verktyg för att ge stöd i språket, under december då vi använde oss av QR-koder kopplade till jul- och luciasånger. OR-scannades av barnen med spaden, koden ledde fram till en filmad version av Lucia-sången som visades med stödtecken som komplement till det verbala ordet. Under läsårets gång har vi också pärlat och skapat efter lika mönster för att öka barnens förståelse kring programmering går till i ett första skede.

Motorisk förmåga och lek

Under höstterminen har vi haft många aktiviteter med fokus på rörelse bland annat disco med musik och dans minst en dag i veckan. Barnens motorik har övats och provats i skogen, både grovmotoriken när de klättrar, hoppar och springer men också finmotoriken då vi exempelvis

plockat med oss naturmaterial att pyssla med tillbaka till förskolan samt att de övat tekniken och koordination genom att äta ur matlåda och med bestick i skogen. Även i och ur plockande ur ryggsäckarna och att stänga dragkedjan på ryggsäcken övar vår finmotorik, stänga och öppna spännen och dragkedjor. Vi har också sett till möjligheten att ta ut "inne material" på ett nytt sätt både pärlat, målat, ritat mer ute på gården. Vi har arbetat mycket med leken, både gemensamma lekar, så som Björnen sover samt fantasilek, då vi åker båt, buss, handlar i affären, bygger kojor som vi kan bo i osv. **Leken** och **fantasin** ger barnen möjlighet och uppmuntran till att prova mer och nya saker/rörelser.
/Josefine, Sanna och Elin

Utforskarnas verksamhetsberättelse

Självständighet, identitet och socialt samspel:

Under höstterminen 2021 arbetade vi intensivt med "Stopp min kropp" där vi lärde oss att använda stopp-handen och reflekterade kring hur man är en bra kompis genom att läsa kompisböckerna. Dessa böcker är baserade på artiklar ur barnkonventionen. Vi övade stopphanden genom högläsning och exempelvis genom leken dansa-stopp där pedagogerna började säga stopp och visa stopphanden, så skulle barnen stanna. Leken vidareutvecklades sedan till att barnen fick säga stopp vilket stärker barnens självkänsla och förmåga att lyssna på varandra. Barnen har även fått skapa stopphanden där färgen röd associerades till stopp.

Barnen har också fått arbeta med jaget. Bland annat genom att arbeta med sina bokstäver. Där har barnen fått skapa sina bokstäver i olika material där de fått använda olika tekniker, som till exempel naturmaterial. Detta har under vårterminen utvecklats och barnen arbetar nu med hela namnet, där de provar skriva och härma olika bokstäver. Vidare har barnen fått uppmärksamma sig själva genom att arbeta med självporträtt, där barnen fått titta i speglar för att se hur de ser ut och diskuterat likheter och olikheter. Under läsåret har vi arbetat mycket i större grupper men också delat upp oss i mindre grupper för att barnen ska våga ta plats och ge plats till andra och på så sätt också känna att de blir hörda vilket i sin tur stärker självkänslan.

Vi har genom högläsning arbetat med känslor, där vi uppmärksammade olika känslor hur det känns i kroppen.

Språk, kommunikation och barns inflytande:

Vi har under läsåret fokuserat på högläsning och boksamtal. Barnen fick öva på demokratiska principer då de i början på veckan röstade fram vilken bok som skulle vara veckans bok. Under vårterminen lade vi sedan fokus på en bok som fångat barnens intresse och skapade sedan ett tema - Troll. Barnen har anammat boken väldigt starkt och högläsningen har väckt ett intresse hos barnen och de läser gärna boken högt för varandra. I boken har barnen mött nya begrepp och boken har även väckt mycket reflektioner och frågeställningar hos barnen. Barnens fantasiförmåga och intresse för berättande har vuxit under läsårets gång, där har vi påbörjat ett arbete med att skapa egna böcker som utgår från barnens egna berättelser.

Grönflagg:

Under året har vi i och med vårt arbete med Grön Flagg och Friluftens Förskolors miljömål samtalat kring skräp och sortering. Vi har tillsammans med barnen städat "vår" skog från skräp och slängt det i papperskorg. Vi har även under våren sorterat skräp och gått till källsorteringsrummet där vi tillsammans har sorterat. Vi har även samtalat om den mat vi äter och vad vi gör med mat som blir över. Barnen har själva och med stöd vid behov fått skrapa sin tallrik/matlåda i en hink som vi sedan har gått och hållt ut i vår matkompost på gården. Där har vi även fått samtal i vad som händer med maten som blir över på tallriken/matlådan.

I vårt arbete för olika/lika har vi arbetat med just de begreppen. När vi arbetat med barnens självporträtt har barnen reflekterat kring hur vi ser ut, vad som är lika och vad som är olika. I samtal med barnen har vi diskuterat olika familjekonstellationer, hur våra familjer ser ut, vad som är lika och olika. Vissa har katt, vissa har hund, en del bor i lägenhet och andra i hus. Alla är olika men lika mycket värda, något som även barnen visat förståelse för.

Motorisk förmåga och lek:

Under höstterminen har vi lekt mycket lekar där barnen har fått samarbeta för att skapa trygghet och gemenskap i gruppen, vilket även stödjer det sociala samspelet. Vi har även utgått från barnens intressen och skapat lekmaterial som gynnat leken, samspelet och fantasiförmågan.

Boken vi har läst under vårterminen har inspirerat till troll-lekar. Dels lekar som vi pedagoger har introducerat men även lekar som barnen har skapat själva och skapat spelregler för. I lekarna övar barnen sin grovmotorik, att följa instruktioner. De övar turtagning och även sitt samspel. Lekarna har inspirerat till att barnen vill skapa troll på olika sätt de har till exempel målat troll, skapat troll av återvinnings material. Boken och lekarna har även ökat barnens intresse för godis till exempel klubbor. Där har vi under arbetets gång arbetat med matematik, där vi diskuterat olika färger, former, storlek, mönster. Under lekarna har barnen också fått räkna, jämföra och sortera (matematik). I skogen har vi som regel att lek-pinnar inte får vara längre än ens arm är lång, men till kojbyggen kan de vara längre. Barnen har byggt trollkojor där tunga pinnar krävt samarbete. Så där har barnen alltså använt sig av sina kroppar för att mäta pinnar som de sedan använt sig av i leken. Barnen har också fått möjlighet att utmanas i sin finmotorik med olika material och olika tekniker som till exempel att klippa, bygga med små Lego och följa mönster på pärlplattor (digitalisering). Vi har även introducerat nya QR-koder för barnen som är kopplade till nya sånger kopplade till temat Troll . Barnen har med hjälp av iPaden fått scanna QR-koden och sedan har vi tillsammans tittat, lyssnat och sjungit till den låt som spelas upp via youtube. Vi har under läsåret vid olika tillfällen utfört yoga med barnen för att få en lugn stund och återhämtning. Där barnen har utmanats i olika rörelser och att följa instruktioner.

/Elin, Ida och Dunia

Verksamhetsberättelse Äventyrarna

Självständighet och identitet samt barns inflytande

I början av läsåret fokuserade vi mycket på att ge ytterligare förutsättningar för en trygg grupp där alla barn kände sig sedda och hörda. I början av båda terminerna fokuserar vi mycket på rutiner för att skapa trygghet och lugn i verksamheten och barngruppen. Vi fokuserade under höstterminen mycket på att leka gruppstärkande regellekar tillsammans för att barnen och vi pedagoger skulle kunna lära känna varandra. Vi var också så mycket som möjligt i skogen för att ge barnen möjlighet att med stöd av oss pedagoger leka fritt samt ha aktiviteter i mindre grupper. Struktur och rutiner i verksamheten är viktiga inslag för att skapa trygghet. Under hela läsåret har vi fokuserat på det att det ska vara tydligt för barnen vad vi ska göra så att de, vad läsåret lider, kan växa i att ta ett allt större ansvar för sig själva men också kunna hjälpa och stötta varandra i de olika rutinsituationerna. Genom att vi pedagoger alltid är nära barnen i leken och i övriga aktiviteter, kan vi snabbt hjälpa dem om de behöver samt lösa konflikter vid behov.

Under hela läsåret har vi arbetat aktivt med relationer i gruppen, barnen har utbytt erfarenheter och stärkts och utmanats i sin identitetsutveckling, mycket fokus har legat på att tolka varandras signaler och lyssna till varandra.

Vi pratar och övar mycket på det sociala samspelet och tränar på att uttrycka sig med ord för att förmedla sina känslor när konflikter uppstår. Hur är man mot varandra och hur vill man att

kompisar ska vara mot en själv? Hur leker man tillsammans där alla får vara med och bestämma i en lek? Hur gör man när någon blir ledsen?

Att sätta gränser och få förståelse för allas lika värde är viktigt och behöver tränas om och om igen. Vi har anpassat högläsning med böcker från "Olika förlag" och "Kompisböckerna" som skildrar alla typer av familjer och speglar dagens samhälle samt lyfter barnkonventionens artiklar. Vi uppmuntrar barnen att ställa frågor och vi låter dem återberätta, eller svara på frågor kring böckernas innehåll, Vi har lyssnat på barnens önskemål om aktiviteter och intressen och försökt anpassa verksamhetens innehåll efter deras önskemål om lekar, material, skapande aktiviteter.

Socialt samspel samt kreativitet och fantasi

Vi har arbetat i smågrupper för att alla ska få ta plats, för att främja olika typer av konstellationer, att hitta nya kompisar och att kunna anpassa innehållet av utbildningen så som skolförberedande och Hitta Vilse. Att låta barnen få växa och prova på olika delar av verksamheten i sin egen takt och med lugn och ro.

Vi pedagoger har arbetat väldigt närvarande i gruppen så leken har fått ta en mycket stor plats. Vi pratar mycket om känslor, vi uppmuntrar att säga stopp när det är något som man inte vill, att lyssna in. Vi har lånat böcker från bokbussen som belyst konflikter och känslor. Vi har arbetat ihop gruppen från att gå från JAG till VI.

Språk och kommunikation

Under läsårets gång har vi arbetat mycket och intensivt med kommunikation och dialog mellan barnen i barngruppen. Vi pedagoger har genom att vara närvarande hjälpt barnen att sätta ord på och förstå vilka delar en god dialog kräver av den enskilda personen. Att guida barnen i hur en dialog mellan två eller flera personer är uppbyggd, att prata, lyssna, stanna kvar, söka ögonkontakt och bekräfta sin samtalspartner är viktiga delar för god kommunikation.

Vi har läst böcker i olika mindre grupper anpassade efter barnens intresse och behov. Barnen har fått återberätta sagorna genom att rita och samtala om böckerna samt dramatisering av olika berättelser spontana såväl planerade. Vi har arbetat med flanosagor, både i skogen som på gården. Vi har regelbundet lånat nya böcker av Bokbussen. Varje dag har vi haft högläsning vid vilan för att komma ner i varv. Barnen vill gärna fortsätta läsa efteråt och vi har gett utrymme till det. Ett fåtal barn har fått följa med till bokbussen för att välja nya böcker. Även här passar Äventyrarna har fått göra en önskelista på saker dom skulle vilja göra på förskolan. Vi vill belysa barnens reella inflytande, att de har en röst som vi vuxna bör lyssna på! Flertalet av dessa önskade aktiviteter har vi genomfört.

Matematik och Kreativitet och fantasi

Matematik övar vi varje morgon då vi räknar in antalet barn tillsammans. Vi tränar tallinjen/räkneordning, vilken siffra eller vilket tal kommer efter? Hur många är här idag? Hur många saknar vi hos Äventyrarna? Vi tränar sånger med veckodagar och räknar antal dagar i veckan som vi är på förskolan/hemma. Former och pussel leker vi med, vi sorterar leksaker, skapande material, övar mönster då vi pärlar. När vi går till skogen leker vi med uppdragskort och tränar lägesord, antal, förmåga att förstå matematiska begrepp så som stor/liten, lång/kort, rund/fyrkantig, genom att korten ger olika uppdrag "hämta en pinne som är lika lång som din hand", "ställ dig bredvid en stor sten".

Dagligen tränar barnen sin förmåga att lösa problem både fysiska och sociala - då vi använder öppna frågor: "Vad tycker du?, Hur gör vi nu?, Vad kan hända sen?. Vi uppmuntrar barnen till att klura själva och komma med lösningar, för att utveckla barnens tillit till sin egen förmåga och stärka barnens självkänsla.

Genom att vistas i naturen ställs barnen inför matematik på olika sätt. Vi pratar begrepp så som i, över, under, bakom och stor med mera, barnen upplever också matematiken med kroppen dagligen. Vi går upp på vårt berg och tittar ner, på så vis får barnen möjlighet att uppleva höjd, så liknande sätt upplevs tyngd, form, mängd och volym. Barnen förnimmer och upplever med kroppen och sinnena. Vi tillför olika material för att mäta trädets stam med olika långa snören, använder decilitermått för att plocka blåbär, räknar vantar och möter oss själva med olika långa pinnar samt utmanar barnen vidare med olika typer av uppdragskort. Matematiken är ständigt en del av barnens vardag, vi hjälper barnen att sätta ord på och använda sig av olika matematiska begrepp. På gården har vi tagit fram material såsom magneter med olika former och färger, byggklossar (små, stora, mjuka, hårda) samt skapat en hörna nere på gården som barnen själva kan få bygga upp till fantasins egna begränsningar med olika typer av material.

Naturvetenskap, teknik och Grön flagg

Under läsåret har vårt Grön Flagga arbete fokuserat på fokus området Global samverkan samt Friluftsförskolors miljömål som haft samma fokus. Tillsammans i Äventyrargruppen har vi fokuserat på naturresurser och vatten. Barnen har arbetat fram frågeställningar med fokus på vatten. Vi har tillsammans med barnen håvat och undersökt vatten i vårt närområde. Vi har promenerat ner till Norrviken och titta vattnet och hur det förändringar under de olika årstider. Vi har håvat upp skräp ur vattnet och tillsammans med barnen undersökt och problematiserat kring hur skräpet hamnar där? Vem har kastat det? Hur får vi upp det? Hur mycket skräp kan det finnas i vattnet? Tillsammans har barnen funderat kring hur man kan vara rädd om naturens resurser. Hur ska det gå till? Barnen har haft många konkreta lösningar som prövats på förskolan och hemma. Inte spola i kranen i onödan, hålla up så mycket vatten som man dricker upp och från barnen föddes också tanken om att rena smutsigt vatten. Vi har tillsammans gjort mini reningsverk med hjälp av sand, grus, sten och bomull och låtit smutsigt vatten som barnen samlat renas i det.

Under läsåret har vi sopsorterat förskolans avfall; bland annat mjölkkartonger, glas, papper och plast. Barnen har matat maskarna i vår egen kompost med våra matrester, luftat komposten och skruvat ner matrester, undersökt vad som blir till jord och inte. Vi har hjälpts åt att källsortera vårt avfall vi gjort av med eller hittat i skogen. Vi har pratat om att det finns olika typer av skräp och hur det ska sorteras, inne på avdelningen och i soprummet. Vi avslutade terminen med en skräpplockardag där barnen fick vara naturhjältar och städa upp i skog och natur åt djuren. Allemansrätten har läst för oss sin berättelse om Allemansrätten, hur man är i naturen vad man får och inte får göra "Inte röra, eller förstöra!" Hans bilder sitter numera uppe på gården för att vi inte ska glömma bort honom för att främja och stimulera mer spontana diskussioner och funderingar.

Vi har involverat barnen i våra miljömål med att minska matsvinnet då vi hade matsvinnsvicka, där vi vägde maten vi slängde varje dag. Vi uppmuntrar barnen att ta börja med en liten portion och hellre ta en gång till än att ta mycket och behöva slänga för man inte orkar eller inte tycker om maten. Matsvinnet har vi komposterat("matat maskarna med") i vår kompost på gården. Vi har agerat naturhjältar när vi hade våran Skräp plockar-dag. Vi gick till skogen intill förskolan och plockade upp skräp vi hittade. Avfallet sorterades sedan på samlingen på förskolan.

Digitalisering

Vi har arbetat med teknik på olika sätt. Äventyrarnas julkalender bestod av QR-koder för att låta barnen prova på redskapet, att uppmärksamma QR-koder som har börjat användas i vår värld

och introducera digitalisering. Vi satte upp Luciasångerna som QR-koder på väggarna och sedan fick barnen själva scanna låten och träna på inför Luciatåget. QR-scannades av barnen med spaden, koden ledde fram till en filmad version av Lucia-sången som visades med stödtecken som komplement till det verbala ordet. Äventyrarna blev experter på QR-koder då de sedan började hitta QR-koder i både Didriksonkläder och tidningar, utomhus och hemma. För att väva vidare i digitaliseringen skrev vi ut bilder av olika klädesplagg som de sedan fick sätta i olika ordningar, för att sedan prova på att genomföra beskrivningen - gick det bra eller blev det en bugg?

Motorisk förmåga

Vi har lagt mycket fokus på motoriska lekar som utmanar barnens koordinationsförmåga och grovmotorik. Äventyrarnas grupp är en fysiskt aktiv grupp som behöver utmaningar. Återkommande har varit fredagsdisco med rörelselek, hinderbanor på fotbollsplanen och gården. Vi har även tränat på att stå/gå/åka skidor under de snörikaste dagarna. Skidträningen avslutades med Veda och Barke-loppet. Skridskor har vi också provat på, ta sig upp, hitta balansen och prova att förflytta sig framåt med skridskor på fötterna. Under vintern åkte vi även stjärtlapp i lite större backar, där utmanades barnens motorik och koordinationsförmåga.

Barngruppen efterfrågar ofta just grovmotoriska utmaningar i verksamheten och då vill vi möjliggöra för dem att få ta del av det. Då vi lämnar gården planerar vi för aktiviteter antingen i skogen eller på en fotbollsplan eller en springbana i nära anslutning till förskolan. Vi har knutit upp rep i skogen som vi gått över både en och flera gånger där vi övat balansen, självtillit, grovmotorik. Att träna på de finmotoriska rörelserna gör barnen hela tiden, att använda öga-hand-koordination vid matsituationer, skära med kniv, skala potatis, skapa med sax, träna på att färglägga, rita, måla, tälja i skogen, dra upp dragkedjan, dra över byxor över stövlar mm.

Utomhuspedagogik

För att utveckla vår utomhuspedagogik har vi under detta läsår tagit med oss material ut allt mer både på gården och i skogen. Vi har haft mer planerade pedagogiska aktiviteter i skogen och med naturen. Vid skogsutflykter har vi tagit med oss uppdragskort som vi använt oss av för att lära i och med naturen. Vi har haft med oss spel så som ljud-memory till skogen. Under höstterminen hade vi heldagar i skogen där vi lagade mat.

/Elsa, Caroline, Ina, Elin H och Marianne

Tack alla barn, föräldrar och pedagoger för ett Tryggt Roligt och lärorikt verksamhetsår 2021/2022!